

Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge

Svami Satyananda Saraswati: “Les pautes del ioga fan reconèixer la sacralitat en la pròpia vida, en el proïsme, en cada acte”

(Barcelona, 1955) ha viscut tres dècades a l'Índia. Coneix a fons la tradició hindú, especialment la filosofia del Yoga, l'Advaita Vedanta i el shivaisme del Caixmir.

10/11/2017 | 10:11

Visitem Svami Satyananda Saraswati, fundador de l'associació hindú [Advaitavidya](#), al Kailash Ashram, a l'Ametlla del Vallès, on disposa d'un fons especialitzat de més de dotze mil volums sobre Sanatana Dharma, nom veritable de l'hinduisme, i espai per a les activitats dels seguidors. El seu mestratge també és molt reconegut a Mèxic i Argentina. Ha publicat una introducció sobre [L'hinduisme](#) a Fragmenta Editorial (2012).

Text: Joan Gómez i Segalà

Permeteu-me que comenci amb la pregunta que us deuen haver fet més vegades. Com un català acaba interessant-se en l'hinduisme?

Efectivament, és la pregunta que m'han fet més vegades. Tot va començar de jove i, concretament, a la classe de religió a l'institut. El meu professor de religió va parlar de diverses

religions, de l'hinduisme i de la Bhagavad Gita. Ell tenia una còpia d'aquest llibre i l'hi vaig demanar. Jo tenia quinze anys i llegir aquell text em va commoure. Vaig trobar una profunditat metafísica tan gran que em va sorprendre i em va portar a començar a meditar i fer ioga.

En aquell moment no deuria ser fàcil trobar materials o persones de referència.

Gairebé no n'hi havia, i per tant en una primera fase de joventut vaig passar un temps llegint llibres sobre yoga i budisme, que se'n trobaven més. En canvi, sobre la filosofia de l'hinduisme se'n trobava molt poc.

Quan va ser la primera anada a l'Índia?

Passen cinc anys, vaig aprofundint, faig ioga, em faig vegetarià, i als vint anys tinc un fort desig de tenir un mestre que em guïi en aquest camí. El 1975, després d'uns mesos de viatjar per l'Índia em vaig trobar amb un mestre, **Swami Muktananda**, en un poblet petit al nord de Mumbai. Vaig quedar ple, satisfet, amb unes pautes clares i allà comença de forma molt seriosa el meu camí interior.

Com es troba un mestre?

Un mestre es troba en un moment que hi ha un desig de canviar, de transcendir, de no seguir atrapat en els propis conceptes. Notes que trobes en una persona una complicitat que fa ressonar dintre teu les seves paraules. La seva expressió i el seu ensenyament corresponen amb el teu sentir més profund. I notes aquesta curiosa unió interna que fa que hi confiïs plenament. Trobem persones que ensenyen coses molt interessants, però trobar un mestre és quelcom diferent perquè requereix aquesta unió de cor a cor.

Com se supera la dificultat lingüística, atenent tot el substrat cultural que arrossega una llengua?

Cada llengua és un univers. Llavors un ha de contemplar els ensenyaments, per comprendre aquella nova forma de veure les coses. En el cas de l'hinduisme, hi ha una forma religiosa més exotèrica o externa (els noms, les formes, els rituals, les deïtats, ben curioses a vegades amb ulls occidentals). Però més enllà pots trobar la metafísica profunda i senzilla de les Upanishads, on un mestre ensenya com aquietar la ment, per així reconèixer la llum del cor.

En això hi ha molt pocs tints culturals. Serien molt propers als antics mestres presocràtics, i fins i tot els neoplatònics. No estariem tan lluny de l'essència de la metafísica indoària. Tot i així, aquesta essència tan pura està rodejada d'un context cultural que convé conèixer per entendre aquestes formes i el simbolisme dels cultes i les deïtats. Si un accepta un cànon, com el podem trobar en l'hinduisme, cal ser rigorós i responsable per conèixer els textos i les fonts, el perquè de les coses, no tenir por de qüestionar. Tot té una saviesa al darrera, però això requereix un esforç d'indagació.

Té algun avantatge aproximar-se a l'hinduisme essent europeu i aliè de la cultura índia?

Crec que sí. Té el desavantatge de la llengua o d'informacions que un nen hindú ha evidenciat des de petit. Però allò que tens massa a prop, de vegades no ho valores. I a l'Índia trobem persones mirant cap a Estats Units, desvaloritzant el que és proper. El fet de venir de fora i valorar-ho tot amb el teu raonament, amb aquest canvi de vida o de religió, m'ha ajudat molt. És una opció que tu prens i ho valores de manera més viscuda. Gulabrao Maharaj, un mestre contemporani, deia que es pot ser hinduista de dues maneres: per *janma* (naixement) o per *diksha* (iniciació). Si es donen dues, millor. Però si només s'hi pot accedir per una, és molt més rellevant la que és per opció personal.

Vau ser el primer deixeble europeu del vostre mestre?

No, Swami Muktananda ja en tenia deixebles occidentals, i per a ell també va ser un repte. Va haver d'exposar un ensenyament en el qual es donaven moltes coses per suposades a unes persones que tenien una altra bagatge cultural. Penso que va tenir l'habilitat de donar-nos les pautes, la disciplina i l'essència de la metafísica hindú de forma molt clara.

Tant en època de *hippies*, com ara amb la proliferació de festes de *holi* i tallers de *bollywood*, cal entendre aquestes modes com a signes d'influència de la cultura hindú o com a degeneració que folckoritzza i banalitzza la seva arrel?

En l'actualitat en l'hinduisme, hi ha occidentals molt versats que s'estan convertint en mestres per la seva erudició, pel seu estat interior, amb anys d'ascesi a l'Índia. Alhora, estem immersos en un món que ho banalitzza tot, i ho podem veure sobretot en el hatha ioga, amb milers de persones que fan cursos i tallers, sovint amb un coneixement molt pobre de la filosofia que ho sustenta. I ara es repeteix la banalització amb el *mindfulness*, que en alguns casos s'aparta del context espiritual de la practica meditativa, donant-li un caire d'auto-ajuda. El món modern és així: una màquina que ha de comerciar amb una cosa i altra, amb idees, que treu les coses de context per usar-les i abusar-les. No hi podem fer res més que intentar mantenir la tradició amb la seva puresa, ensenyant les seves arrels.

Els catalans que s'apropen a l'hinduisme, què hi busquen?

Busquen sentit a la seva existència, el perquè de la seva vida. Busquen respondre aquella gran pregunta de ¿qui sóc jo?. Hi ha una crida interior i, a certes persones els atrau la metafísica hindú.

I què hi troben?

Què hi troba cadascú és diferent. Normalment troben la inspiració per portar una vida més harmoniosa, i ordenada internament. Si segueixen certes pautes iòguiques, van reconeixent la sacralitat dintre seu, en el proïsme, en la pròpia vida, en cada acte. Un retrobament de la vida sagrada. Un ha de ser responsable en tot, en tots els sentits. Troben una harmonització de la persona. També descobreixen un corpus de saviesa mil·lenària que sempre pot ser un referent pràctic de gran ajut. Poden trobar un immens espai de pau en el seu interior.

L'hinduisme és molt divers, fins i tot a Catalunya. Com enriqueix Catalunya la nodrida presència hinduista?

Els diversos corrents aporten la riquesa que l'espiritualitat pot aportar. Sort que hi ha aquesta diversitat de cultes i de diferents escoles, on una persona que vol endinsar-se en una d'elles té l'oportunitat d'aprofundir-hi. A nivell espiritual, Catalunya no té fronteres: té aquesta obertura. Una Catalunya que només comptés amb una única confessió seria un país més limitat. Afortunadament tenim una Catalunya molt oberta, que es correspon molt amb l'esperit que ens identifica. I aquestes escoles són un pètal més en aquesta flor que és l'obertura al món espiritual.

Quan parlem de la sacralitat i la metafísica, ho feu en uns termes molt semblants als que empraria un cristià o un musulmà. Quina relació s'estableix entre les persones que comparteixen aquesta vivència transcendent que puen en diferents tradicions: un diàleg? una comunió?

Es tracta d'arribar en aquell punt on es comparteix la sacralitat dintre de la vivència de cada religió i alhora compartir també el ple respecte cap a l'altre. Si bé l'hinduisme sempre ha respectat la consciència de l'altre, l'Índia ha patit invasions amb destrucció de temples que han

estat reconstruïts una vegada i una altra, i brahmans morts massivament. Tant l'Íslam com el cristianisme han invertit molts recursos per a la conversió de l'Índia i afortunadament no ho han aconseguit. Com a hinduista no tinc cap intenció de convertir cap musulmà ni cap cristià. Estaré content que cadascú segueixi el seu camí. Les religions monoteïstes de vegades tenen l'impuls de voler que l'altre sigui com ells volen. Aquest és el punt més important del diàleg interreligiós. L'Índia va patir la inquisició a partir de Sant Francesc Xavier durant gairebé 300 anys. Quina necessitat hi havia d'imposar-los una religió, amb unes pautes que ni buscaven ni demanaven? Ara no és així, però sí que encara hi ha esglésies protestants que diuen que l'Índia és un país de dimonis i que hauria d'haver una església a cada poble, expressat amb un llenguatge que arriba a ser ben poc agradable. Jo crec que aquest és el repte del diàleg: estimem-nos d'una vegada, respectem-nos d'una vegada. Valorem la diversitat religiosa amb les diverses maneres d'arribar, i així veurem la bellesa de la sacralitat.

Una de les facetes més visibles de les religions són les festes: per l'exteriorització i perquè són fàcils de compartir. Quines són les principals festes hinduïstes?

Una de les festes principals per a l'hinduïsmes és el *divali*, que és molt vistosa: s'encenen moltes lamparetes. Té a veure amb la llum de la consciència, amb la llum interior. Fa poc vam celebrar també el *navarati*, nou dies dedicats a la deessa, on es propicia la mare còsmica en diferents aspectes. El calendari hindú és molt ric en festivitats: el naixement de Rama, el naixement de Krishna, la nit de Shiva. Segons l'escola s'emfatitzen més unes o altres. Moltes festes estan vinculades al cicle de l'any, pels solsticis i els equinoccis, o les llunes plenes. *Divali* segurament és la festa més representativa.

Quines altres pràctiques dueu a terme a part del ioga?

En el nostre ensenyament sí que treballem la filosofia del raja ioga, però posem l'èmfasi en les Upanishads, que son la part final del Veda, que parla del coneixement del propi ser. L'escola que es desenvolupa a partir d'aquí s'anomena Advaita Vedanta, el camí de la no-dualitat, que concep que hi ha una essència, més enllà de nom i forma, que existeix en tot i sempre i que pot ser reconeguda en un mateix. És el camí de *jñana*, coneixement.

Quin repte teniu personalment? On poseu esforços?

El gran repte és ser fidel a aquesta antiquíssima tradició i poder exposar aquesta saviesa a Catalunya i Occident amb la màxima puresa possible. No inventar res. Ser una baula més en la cadena de coneixement mil·lenari, on simplement exposes aquella veritat que tants savis han viscut.

Entrevista a Svami Satyananda Saraswati, fundador de l'associació hindú Advaitavidya